

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
Мінекономіки

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044) 200-47-53, факс (044) 253-63-71,
e-mail: meconomy@me.gov.ua, сайт: www.me.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37508596

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

Полтавська обласна рада

info@oblrada-pl.gov.ua

Про розгляд звернення

Міністерство економіки України відповідно до листа Секретаріату Кабінету Міністрів України від 28.06.2025 № 15963/0/2-25 згідно з компетенцією розглянуло звернення Полтавської обласної ради від 23.06.2025 № 1-18/1530 щодо внесення змін до законодавчих актів України стосовно використання майна комунальних закладів освіти та повідомляє.

Згідно з пунктом 30 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон № 280/97-ВР) виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради приймаються рішення щодо відчуження відповідно до закону комунального майна; затвердження місцевих програм приватизації, а також переліку об'єктів комунальної власності, які не підлягають приватизації; визначення доцільності, порядку та умов приватизації об'єктів права комунальної власності; вирішення питань про придбання в установленому законом порядку приватизованого майна, про включення до об'єктів комунальної власності майна, відчуженого у процесі приватизації, договір купівлі-продажу якого в установленому порядку розірвано або визнано недійсним, прийняття рішення про здійснення державно-приватного партнерства щодо об'єктів комунальної власності, у тому числі на умовах концесії, про створення, ліквідацію, реорганізацію та перепрофілювання підприємств, установ та організацій комунальної власності відповідної територіальної громади.

Відповідно до частин п'ятої та сьомої статті 60 Закону № 280/97-ВР органи місцевого самоврядування від імені та в інтересах територіальних громад відповідно до закону здійснюють правомочності щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, в тому числі виконують усі майнові операції, можуть передавати об'єкти права комунальної власності у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, укладати договори в рамках державно-приватного партнерства, у тому числі концесійні договори, здавати їх в оренду, продавати і купувати, використовувати як заставу, вирішувати питання їхнього відчуження, визначати в угодах та договорах умови використання та фінансування об'єктів, що приватизуються та передаються у користування і оренду.

Полтавська обласна рада
№ 18/2989 від 10.07.2025

Мінекономіки

3211-07/47543-06 від 09.07.2025

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Качка Тарас Андрійович**

Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000DDD300000C910200

Дійсний з 23.11.2023 12:04:25 по 23.11.2025 12:04:25

Отже, питання управління об'єктами та майном права комунальної власності належить до виключної компетенції місцевої ради та передбачає автономію місцевого самоврядування вирішувати відповідні питання з урахуванням інтересів відповідної територіальної громади.

Ураховуючи зазначене, у разі надходження від органів місцевого самоврядування конкретних пропозицій щодо внесення змін до законодавства з приводу питань, порушених у вказаному вище зверненні Мінекономіки готове розглянути такі пропозиції.

Водночас інформуємо, що Верховною Радою України прийнято Закон України від 09.01.2025 № 4196-IX «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб» (далі – Закон № 4196-IX), що набрав чинності 28.02.2025. Відповідно до статті 17 Закону № 4196-IX, окрім певних положень, він вводиться в дію через шість місяців з дня набрання ним чинності, тобто 28.08.2025.

Законом вносяться зміни до Цивільного кодексу України, низки спеціальних законів, визнається таким, що втратив чинність, Господарський кодекс України та передбачається, зокрема, запровадження перехідного періоду для поступового припинення «підприємств» та їх перетворення у господарські товариства.

Відповідно до статті 13 Закону № 4196-IX створення юридичних осіб в організаційно-правових формах державного підприємства (державного комерційного підприємства, державного некомерційного підприємства, казенного підприємства), комунального підприємства (комунального комерційного підприємства, комунального некомерційного підприємства), спільного комунального підприємства, приватного підприємства, іноземного підприємства, дочірнього підприємства, підприємства об'єднання громадян (релігійної організації, профспілки), підприємства споживчої кооперації забороняється.

Слід звернути увагу, що статтею 14 Закону № 4196-IX визначено, зокрема, що протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону, тобто до 28.02.2026 учасники (засновники) підприємства, уповноважений суб'єкт управління об'єктами державної власності або уповноважений орган місцевого самоврядування приймають рішення про припинення таких підприємств.

Відповідно до статті 1 Закону № 4196-IX перехідний період - трирічний строк, що починається з дня введення в дію цього Закону, тобто до 28.08.2028 підприємства, визначені у частині першій статті 13 Закону № 4196-IX, мають бути припинені.

Підприємство, єдиним учасником (засновником) якого є, зокрема, територіальна громада (територіальні громади), припиняється в результаті перетворення або ліквідації.

У разі перетворення підприємства, єдиним учасником (засновником) якого є територіальна громада (територіальні громади), уповноважений орган місцевого самоврядування самостійно обирає організаційно-правову форму юридичної особи

– правонаступника такого підприємства відповідно до положень статті 14 Закону № 4196-IX.

Відповідно до статті 17 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 4196-IX, статтю 17 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» викладено в новій редакції, якою передбачено, що для забезпечення досягнення соціальних та інших результатів у сфері охорони здоров'я, соціальній та/або гуманітарній сферах органи місцевого самоврядування можуть створювати комунальні некомерційні товариства, що діють на підставі статуту та не мають на меті одержання прибутку.

Разом з цим звертаємо увагу, що відповідно до частини одинадцятої статті 17 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 4196-IX, зокрема, комунальні некомерційні підприємства протягом перехідного періоду, передбаченого цим Законом, у своїх найменуваннях слова «комунальне некомерційне підприємство» замінюють відповідно словами «комунальне некомерційне товариство».

Зміна організаційно-правової форми юридичної особи з комунального некомерційного підприємства на відповідно комунальне некомерційне товариство здійснюється державним реєстратором юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань під час державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, щодо її найменування, передбачених абзацом першим цього пункту, без подання окремої заяви та без справляння адміністративного збору.

Зміна найменування комунального некомерційного підприємства відповідно до вимог цього пункту не вважається його перетворенням. Після закінчення перехідного періоду, передбаченого цим Законом, юридичні особи, зареєстровані в організаційно-правовій формі комунального некомерційного підприємства вважаються відповідно комунальним некомерційним товариством та керуються законодавством про комунальні некомерційні товариства незалежно від прийняття такими юридичними особами рішення про зміну найменування та державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань.

Також слід зазначити, що відповідно до статті 1 Закону № 4196-IX термін «підприємство» у цьому Законі вживається в такому значенні: підприємство – юридична особа, яка на день введення в дію цього Закону зареєстрована в організаційно-правовій формі державного підприємства (державного комерційного підприємства, державного некомерційного підприємства, казенного підприємства), комунального підприємства (комунального комерційного підприємства, комунального некомерційного підприємства), спільного комунального підприємства, приватного підприємства, дочірнього підприємства, іноземного підприємства, підприємства об'єднання громадян (релігійної організації, профспілки), підприємства споживчої кооперації.

Ураховуючи зазначене, Закон № 4196-IX не містить положень, відповідно до яких має здійснюватися припинення державних та комунальних установ, організацій, а також, організацій, установ соціального захисту, наукових установ, закладів освіти, культури, охорони здоров'я, приватних наукових установ, приватних закладів освіти, культури, охорони здоров'я та їх перетворення у відповідні господарські товариства.

Разом з цим, слід зазначити, що Законом № 4196-IX запроваджується новий вид речового права – «узуфрукт» на заміну правової конструкції «право господарського відання» та «право оперативного управління».

Поняття «узуфрукт» визначено положеннями статті 17 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 4196-IX, якими, зокрема, доповнено Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» статтею 60¹, відповідно до якої визначаються особливості користування комунальним майном і якою передбачено, що право особистого безоплатного володіння і користування комунальним майном (узуфрукт комунального майна) є речовим правом на комунальне майно для узуфруктаріїв – органів місцевого самоврядування, комунальних організацій (установ, закладів), комунальних некомерційних товариств та інших юридичних осіб, які не мають на меті одержання прибутку та єдиним учасником (засновником) яких є територіальна громада.

Об'єкти права комунальної власності, що не підлягають приватизації, передаються у володіння та користування юридичній особі, єдиним учасником (засновником) якої є територіальна громада, господарському товариству, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать територіальній громаді або іншій юридичній особі, єдиним учасником (засновником) якої є територіальна громада, на праві узуфрукта комунального майна.

Узуфрукт комунального майна встановлюється рішенням уповноваженого органу управління або уповноваженим органом місцевого самоврядування на будь-які види рухомого або нерухомого майна (крім земельних ділянок), що перебуває у власності територіальної громади, строком на п'ять років або безстроково.

Крім права володіння і користування комунальним майном, узуфруктарію належить право отримання плодів, продукції і доходів від користування таким майном.

Узуфруктарій зобов'язаний використовувати комунальне майно згідно з цільовим призначенням, визначеним уповноваженим органом управління або уповноваженим органом місцевого самоврядування, утримувати передане на праві узуфрукта комунальне майно в належному стані, за власний рахунок проводити його поточний ремонт, а за попередньою письмовою згодою уповноваженого органу управління або уповноваженого органу місцевого самоврядування – капітальний ремонт. Узуфруктарій також несе витрати, пов'язані з утриманням, користуванням та обслуговуванням майна, щодо якого

встановлений узуфрукт комунального майна.

Узуфруктарій не може відчужувати майно, передане йому на праві узуфрукта комунального майна, передавати його у довірчу власність або довірче управління, вносити його до статутного капіталу юридичних осіб, виділяти його для спільної діяльності, а також не може вчиняти щодо такого майна інші дії, наслідком яких може бути його відчуження або зміна цільового призначення, крім випадку передання такого майна в оренду у порядку, встановленому законом.

Заступник Міністра економіки України –
Торговий представник України

Тарас КАЧКА

Соколюк Марина 067 503 1045